

Notitser.

Priserne i 1907.

Den Stigning i Prisniveauet, som begyndte i Efteraaret 1904, og som i saa høj Grad har givet de følgende Aar deres økonomiske Særpræg, naaede sit Kulminationspunkt i Maj Maaned 1907. Siden da have Priserne været nedadgaaende. Bevægelsen er illustreret ved den nedenfor anførte Oversigt over Sauerbeck's Index-Numbers for hvert Kvartal i Aarene 1904—06 og for hver Maaned i 1907.*)

Sauerbeck's Index-Numbers:

1904, 1. Kvartal	70.7	1907, Januar	80.0
— 2. —	69.9	— Februar	80.7
— 3. —	70.3	— Marts	80.9
— 4. —	71.0	— April	80.7
1905, 1. —	71.5	— Maj	82.4
— 2. —	71.9	— Juni	82.0
— 3. —	72.4	— Juli	81.1
— 4. —	74.1	— August	79.4
1906, 1. —	75.4	— September	79.1
— 2. —	76.8	— Oktober	78.8
— 3. —	76.9	— November	76.7
— 4. —	78.9	— December	76.2

*) Se i øvrigt nærværende Tidsskrift 1906 Side 591 ff. og 1902 Side 319. — Sauerbeck's Index-Numbers angive Prisniveauet paa Grundlag af Gennemsnitspriserne for 45 Hovedartikler, idet Gennemsnittet for Perioden 1866—77 er sat lig 100.

Notitser.

Priserne i 1907.

Den Stigning i Prisniveauet, som begyndte i Efteraaret 1904, og som i saa høj Grad har givet de følgende Aar deres økonomiske Særpræg, naaede sit Kulminationspunkt i Maj Maaned 1907. Siden da have Priserne været nedadgaaende. Bevægelsen er illustreret ved den nedenfor anførte Oversigt over Sauerbeck's Index-Numbers for hvert Kvartal i Aarene 1904—06 og for hver Maaned i 1907.*)

Sauerbeck's Index-Numbers:

1904, 1. Kvartal	70.7	1907, Januar	80.0
— 2. —	69.9	— Februar	80.7
— 3. —	70.3	— Marts	80.9
— 4. —	71.0	— April	80.7
1905, 1. —	71.5	— Maj	82.4
— 2. —	71.9	— Juni	82.0
— 3. —	72.4	— Juli	81.1
— 4. —	74.1	— August	79.4
1906, 1. —	75.4	— September	79.1
— 2. —	76.8	— Oktober	78.8
— 3. —	76.9	— November	76.7
— 4. —	78.9	— December	76.2

*) Se i øvrigt nærværende Tidsskrift 1906 Side 591 ff. og 1902 Side 319. — Sauerbeck's Index-Numbers angive Prisniveauet paa Grundlag af Gennemsnitspriserne for 45 Hovedartikler, idet Gennemsnittet for Perioden 1866—77 er sat lig 100.

Prisbølgen naaede en Højde, som man ikke har kendt siden 1883, og da saa Tilbageslaget kom, blev det — som det var at vente — ret kraftigt. Bevægelsens hele Karakter kommer imidlertid først rigtigt til Udtryk, naar man betragter Index-Tallene for hver af de to Hovedgrupper, hvori Sauerbeck deler sine Varer: Næringsmidler og Raastoffer. Den første Gruppe har kun i ringe Grad deltaget i de sidste Aars Prisstigning, men Raastofferne des mere, og denne sidste Gruppes Prisforhold er det jo, der særlig har Betydning for de industrielle Konjunkturer. Forskellen mellem de to Grupper Prisbevægelse ses af nedenstaaende Oversigt, der angiver, hvor mange Procent Index-Tallene for hver Gruppe var højere (eller lavere) end i tredje Kvartal 1904, da Prisstigningen satte ind. (Index-Tallene for de to Grupper var paa det nævnte Tidspunkt omtrent ens, nemlig for Næringsmidler 68.9 og for Raastoffer 71.3).

Prisstigning (+) eller Prisfald (÷)
i Forhold til Priserne i 3dje Kvartal 1904:

	Næringsmidler	Raastoffer
1904, 4. Kvartal.....	+ 0.3 pCt.	+ 1.7 pCt.
1905, 1. —	+ 2.0 —	+ 1.1 —
— 2. —	+ 2.0 —	+ 2.4 —
— 3. —	÷ 0.4 —	+ 5.5 —
— 4. —	÷ 1.2 —	+ 10.1 —
1906, 1. —	÷ 0.3 —	+ 12.4 —
— 2. —	+ 0.4 —	+ 15.7 —
— 3. —	÷ 0.6 —	+ 16.4 —
— 4. —	÷ 1.2 —	+ 21.8 —
1907, Januar	+ 0.4 —	+ 23.4 —
— Februar	+ 0.9 —	+ 24.6 —
— Marts	+ 1.2 —	+ 22.8 —
— April	+ 0.7 —	+ 24.8 —
— Maj	+ 5.7 —	+ 24.6 —
— Juni	+ 6.7 —	+ 23.7 —
— Juli	+ 6.7 —	+ 21.4 —
— August	+ 4.9 —	+ 18.6 —
— September	+ 4.8 —	+ 17.9 —
— Oktober	+ 7.1 —	+ 15.7 —
— November	+ 5.2 —	+ 11.8 —
— December	+ 6.8 —	+ 9.5 —

Som det vil ses, indtraadte Prisstigningen for Næringsmiddel-Gruppen først ved det Tidspunkt (Foraaret 1907), da Raastoffernes Priser vare paa deres Højdepunkt. I den førstnævnte Gruppe er det særlig Kornpriserne, der have gjort Udslaget, og disses Prisbevægelse er i det væsentlige uden Sammenhæng med de almindelige Konjunkturer. Den anførte Talrække for Raastofpriserne viser, at disse ved Slutningen af 1906 vare en Femtedel højere end i tredje Kvartal 1904, og i April 1907 en Fjerdedel højere. I Maj—Juni indtræder Prisfaldet, der navnlig gør sig stærkt gældende i Aarets sidste Kvartal, saa at Raastofpriserne i December vare faldne til samme Punkt som to Aar tidligere.

Kornpriserne naaede i 1907 en i Sammenligning med de foregaaende Aar usædvanlig Højde, og for denne Varegruppe holdt de høje Priser sig Aaret ud, hvilket har præget Kapitelstaksterne for Aarets Afgrøder. De for hele Landet beregnede Gennemsnit af Kapitelstaksterne af 1. Febr. 1908 ere som nedenfor anført. Priserne ere angivne pr. Td., og til Sammenligning er anført dels Kapitelstaksterne for 1891, da Priserne paa Grund af Misvækst og Udførselsforbud i Rusland vare usædvanlig høje, dels Taksterne for det nærmest forudgaaende Aar, for hvilket der var ansat en lige saa høj eller højere Kapitelstakst:

	1907	1891	
	Kr.	Kr.	Kr.
Rug.....	13.29	14.21	14.78 (1881)
Byg.....	11.59	11.28	12.19 (1880)
Havre.....	7.94	8.72	7.99 (1881)
Hvede.....	15.07	15.63	15.24 (1883)
Hvide Ærter.....	14.93	14.19	14.73 (1884)
Graa Ærter.....	13.36	13.57	13.96 (1884)
Boghvede.....	12.78	10.65	—

Det vil ses, at naar man ser bort fra Undtagelses-aaret 1891, skal man helt tilbage til Firsernes første

Halvdel for at finde lige saa høje Kapitelstakster som for 1907. For Boghvede har Kapitelstaksten overhovedet aldrig været saa høj som i Aar.

Ogsaa for Smør er Kapitelstaksten for 1907 meget høj, 102 Øre pr. Pund, samme Højde som for 1906 og højere end noget andet forudgaaende Aar. Derimod var Taksten for Flæsk lavere end det foregaaende Aar, 53 Øre imod 56.

Om Detailpriserne i 1905 og 1907 er der af Statens Statistiske Bureau indsamlet Oplysninger dels ved Henvendelse til Forbrugerne, dels gennem de Næringsdrivende. Oplysningerne ere offentliggjorte i Statistisk Aarbog (12. Aargang, 1907), hvorefter vi meddele nedenstaaende Uddrag, omfattende Gennemsnitspriser betalte af Arbejderklassen i København for en Række af de vigtigste Hovedvarer:

	1907	1905
	Øre	Øre
Byggryn pr. Pd.	12.2	12.8
Havregryn —	20.2	19.7
Puddersukker —	18.4	21.4
Brændt Kaffe —	122.0	122.0
Grøn Sæbe —	16.4	16.8
Petroleum pr. Pot.	17.8	18.0
Stenkul pr. Td.	340.0	305.0
Æg pr. Snes	175.0	110.0
Smør pr. Pd.	108.0	100.0
Margarine —	65.0	58.1
Oksekød —	51.4	44.8
Klipfisk —	36.5	34.4
Hvidtøl paa Flaske	8.8	8.8
Skummet Mælk pr. Pot.	6.8	6.5
Rugbrød pr. 8 Pd.	57.4	53.2

Medens enkelte Varer (Byggryn, Sukker, Sæbe, Petroleum) vare noget billigere i 1907 end i 1905, gælder det for Flertallet af de Varer, der spille en Rolle i det daglige Forbrug, at Priserne ere blevne væsentlig højere; dette gælder navnlig Rugbrød, Smør, Kød, Æg, Margarine og Kul.